

Seat No. : _____

NM-109

November-2025

B.A., Sem.-III

DSC-C-231 (Major) : Economics

(Principle of Economics – I)

(NEP)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. પ્રોફેસર માર્શલ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણનો નિયમ વિવેચનાત્મક રીતે તપાસો. 10

અથવા

1. તટસ્થ વક્રનો અર્થ અને તેના વિવિધ લક્ષણો આપો. 10

2. તટસ્થવક્ર વિશ્લેષણની મદદથી ગ્રાહકની સમતુલા સમજાવો. 10

અથવા

2. ગ્રાહકની સમતુલાની શરતો ચર્ચો. 10

3. માંગની કિંમત મૂલ્યસાપેક્ષતા એટલે શું ? તેને અસર કરતા પરિબલો ચર્ચો. 10

અથવા

3. માંગની આવક મૂલ્યસાપેક્ષતાના વિવિધ પ્રકારો ચર્ચો. 10

4. ટૂંકા અને લાંબાગાળાના ઉત્પાદન વિધેયનું વિશ્લેષણ કરો. 10

અથવા

4. બિન પ્રમાણસર સાધન સંયોજનના નિયમની સમીક્ષા કરો. 10

- (1) નીચેનામાંથી કયો સીમાંત તુષ્ટિગુણ ઘટવાનો આધાર છે ?
(A) માંગનો નિયમ (B) વળતરનો નિયમ (C) પુરવઠાનો નિયમ
- (2) તટસ્થ રેખાનો ઢાળ _____ બરાબર હોય છે.
(A) સીમાંત અવેજીના દર (B) સીમાંત તુષ્ટિગુણ (C) કોઈપણ નહીં
- (3) ઉચ્ચ તટસ્થ રેખા _____ દર્શાવે છે.
(A) સંતોષનું નીચું સ્તર (B) સંતોષનું ઉચ્ચ સ્તર (C) અસંતોષ
- (4) તટસ્થ રેખાનો આકાર _____ પર આધાર રાખે છે.
(A) ગ્રાહકની આવક (B) ગ્રાહકની પસંદગીઓ (C) બજેટની મર્યાદાઓ
- (5) જ્યારે ભાવ સ્થિર હોય ત્યારે બજેટ લાઈનમાં ફેરફાર _____ ને કારણે છે.
(A) માંગમાં ફેરફાર (B) આવકમાં ફેરફાર (C) પસંદગીઓમાં ફેરફાર
- (6) તટસ્થ રેખા વિશ્લેષણ _____ દ્વારા આગળ વધ્યું હતું.
(A) હિક્સ (B) માર્શલ (C) કેઈન્સ
- (7) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ માંગ રેખા _____ હોય છે.
(A) X-ધરીને સમાંતર (B) Y-ધરીને સમાંતર (C) ઋણ ઢાળ
- (8) આવકમાં ફેરફારથી માંગમાં થતા ફેરફારનો ગુણોત્તર _____ કહેવાય.
(A) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા
(B) માંગની પ્રતિમૂલ્ય સાપેક્ષતા
(C) માંગની આવક સાપેક્ષતા
- (9) જો માંગની કિંમત મૂલ્ય સાપેક્ષતા 0 થી 1 ની વચ્ચે હોય તો _____ માંગ કહેવાય.
(A) મૂલ્ય અનપેક્ષ (B) મૂલ્ય સાપેક્ષ (C) સંપૂર્ણ મૂલ્યસાપેક્ષ
- (10) કદવિકાસના વળતરનો પ્રથમ તબક્કો એટલે _____
(A) વધતા મળતરનો (B) ઘટતા મળતરનો (C) સ્થિર મળતરનો
- (11) બિન પ્રમાણસર સાધન સંયોજનના નિયમનો ત્રીજો તબક્કો _____ સીમાંત વળતર તરીકે ઓળખાય છે.
(A) વધતા (B) ઘટતા (C) નકારાત્મક
- (12) જ્યારે સીમાંત ઉત્પાદન શૂન્ય બને, ત્યારે કુલ ઉત્પાદન _____ થાય.
(A) ઘટતું (B) મહત્તમ (C) ન્યૂનતમ

Seat No. : _____

NM-109

November-2025

B.A., Sem.-III

DSC-C-231 (Major) : Economics

(Principle of Economics – I)
(NEP)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Critically examine the diminishing marginal utility law given by Professor Marshall. 10

OR

1. Define the indifference curve and give its various characteristics. 10

2. Explain the consumer equilibrium with the help of indifference curve analysis. 10

OR

2. Discuss consumer equilibrium conditions. 10

3. What is price elasticity of demand ? Elaborate the factors affecting it. 10

OR

3. Discuss various types of income elasticity of demand. 10

4. Analyze the short-run and long-run production function. 10

OR

4. Examine the law of Variable Proportion. 10

5. Choose the right option : (Any ten) 10

(1) _____ is the basis of diminishing marginal utility.

(A) Law of demand (B) Law of return (C) Law of supply

(2) The slope of indifference curve is equal to _____.

(A) marginal rate of substitution

(B) marginal utility

(C) None of these

- (3) A higher Indifference curve represents _____.
- (A) Low level of satisfaction
 - (B) higher level of satisfaction
 - (C) No satisfaction
- (4) Indifference curve depends on _____.
- (A) Consumer's income
 - (B) Consumer's preferences
 - (C) Budget constraints
- (5) When the prices are constant, budget line changes its position due to _____.
- (A) change in demand
 - (B) change in income
 - (C) change in preferences
- (6) Indifference curve analysis was advanced by _____.
- (A) Hicks
 - (B) Marshall
 - (C) Keynes
- (7) Perfectly inelastic demand curve is _____.
- (A) parallel to X-axis
 - (B) parallel to Y-axis
 - (C) negative slope
- (8) Change in demand due to change in income is known as _____.
- (A) price elasticity of demand
 - (B) cross elasticity of demand
 - (C) income elasticity of demand
- (9) If the price elasticity of demand is between 0 to 1, the demand is _____.
- (A) inelastic
 - (B) elastic
 - (C) perfectly elastic
- (10) First stage of return to scale is known as _____.
- (A) increasing returns
 - (B) decreasing returns
 - (C) Fixed returns
- (11) The third stage of law of variable proportion is known as ____ marginal returns.
- (A) increasing
 - (B) diminishing
 - (C) negative
- (12) When marginal production becomes zero, total production is _____.
- (A) decreasing
 - (B) maximum
 - (C) minimum
-